

Historiallinen matka pitkin Isokatua

ISOKATU 1860-2020

Pää- ja kauppakatuna vuosisatojen aikoina

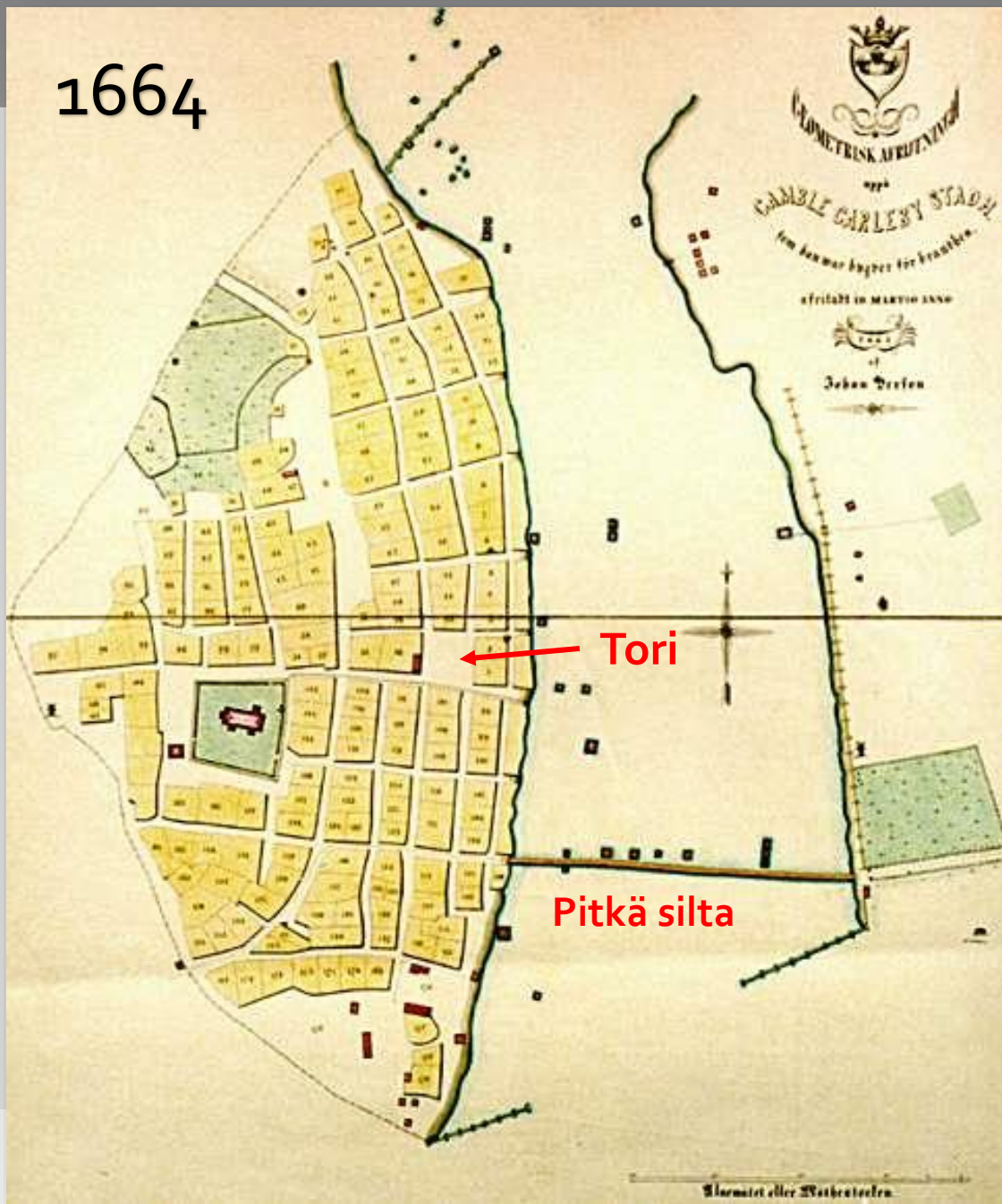
Kauppaa – Kauppiaita - Rakennuksia

Kokkola

Lars-Eric Thylin / 2020

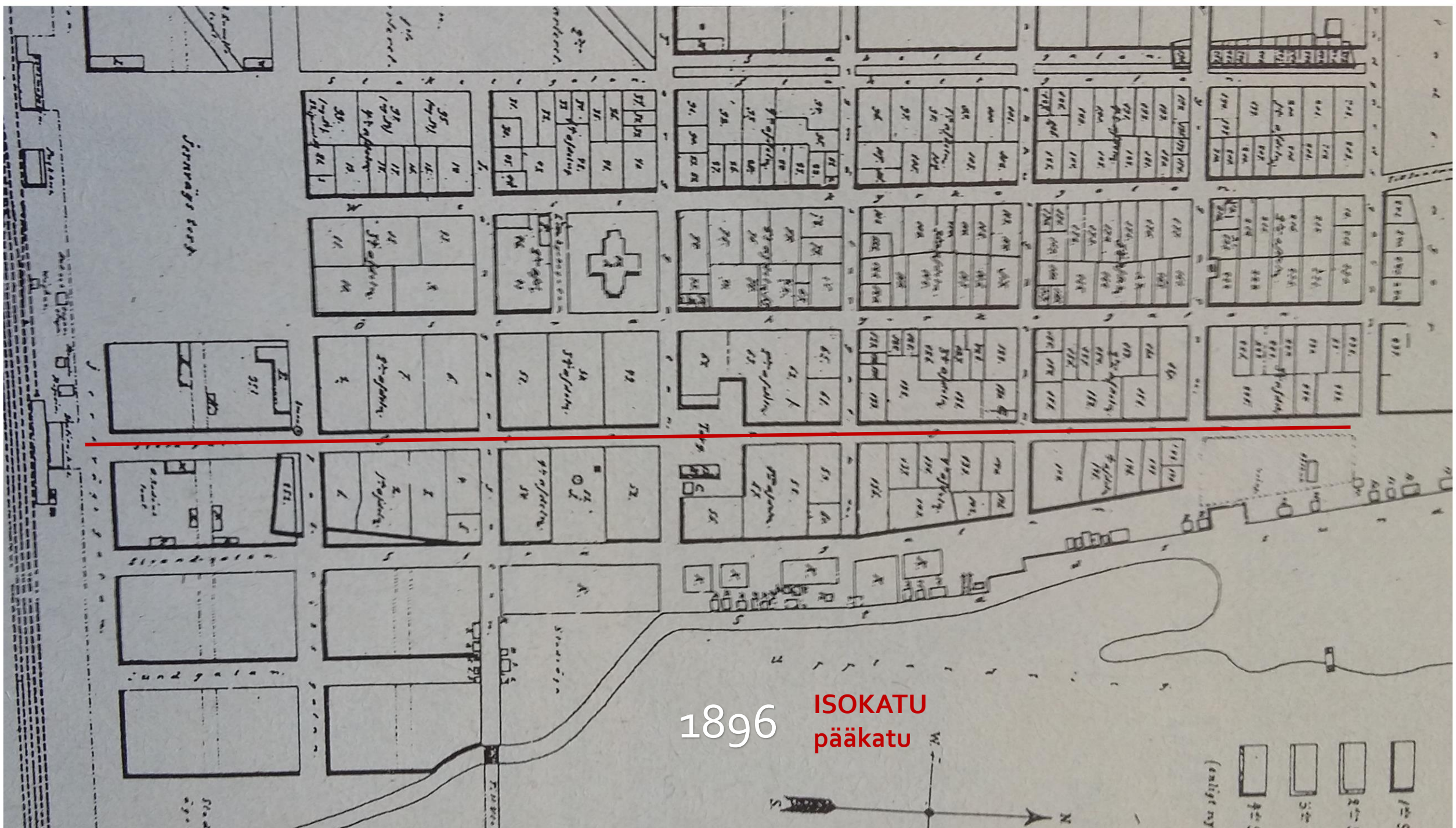
1664

1936

Kaupunginsuunnitelma

1896

ISOKATU
pääkatu

Uusi asemarakennus ja Isokatu

Suuri tapahtuma vuonna 1885
"Rautahevonen" tuli kaupunkiin

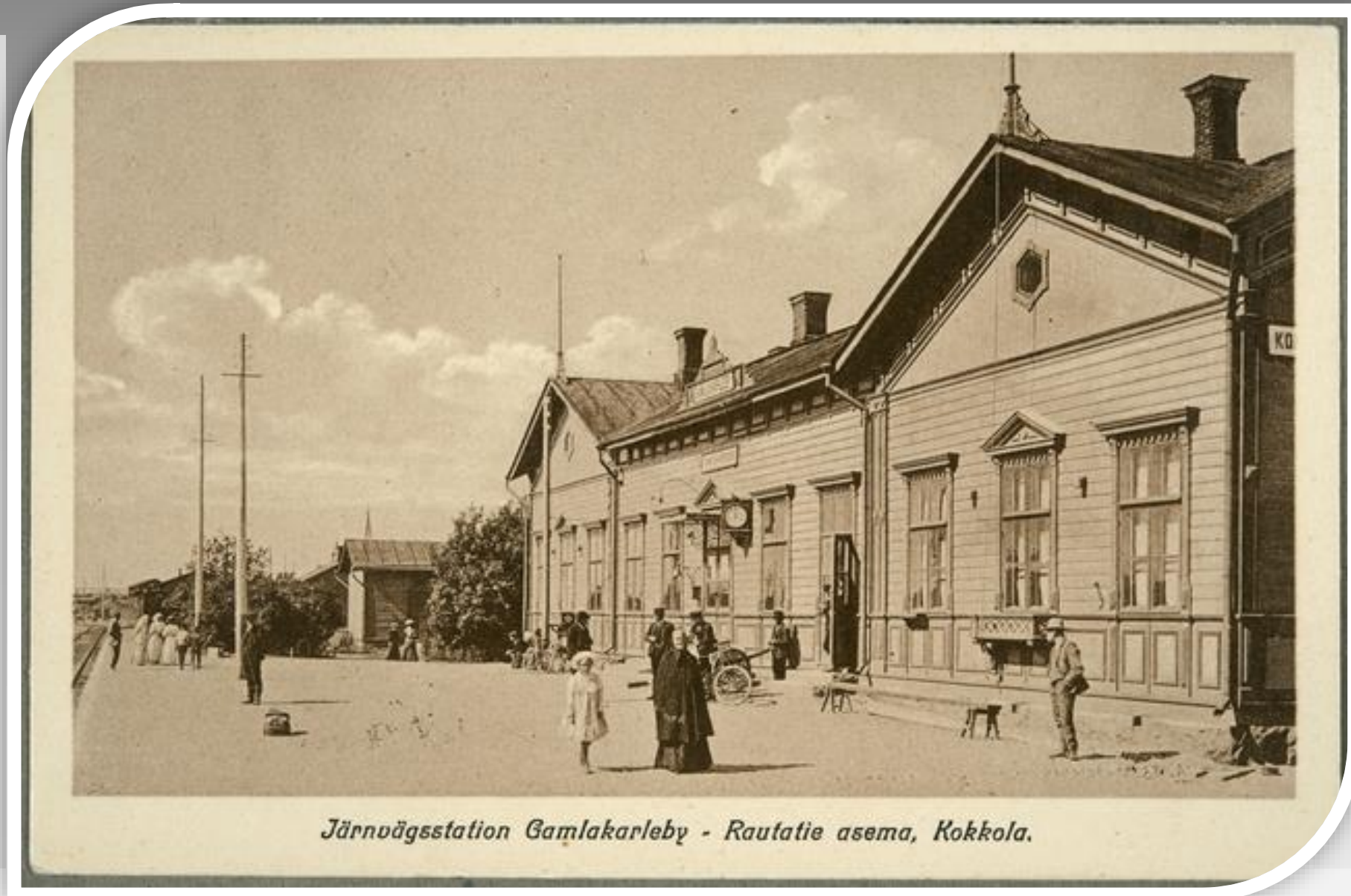
1885

Rautatieasema Rakennettu 1884-1886

Arkkitehti Knut Nylander

*Euroopan pohjoisin rautatie
ulottuu Kokkolaan
24.10.1885*

*Isokadun
päätyasema*

Järnvägsstation Gamlakarleby - Rautatie asema, Kokkola.

1970-luku

Kokkolinna
Isonkadun varrella

”Lättähatulla”
Kokkolan
Isokadulle

1891

Hotell Commerce

Kauppias L.Hasselblatt
rakensi hotellin vuonna
1891

Sällskapsklubben toimi
näissä tiloissa

På 1890-talet verkade Sällskapsklubben i hotell Commerce.

Sällskapsklubben toimi 1890-luvulla hotelli Commercessa.

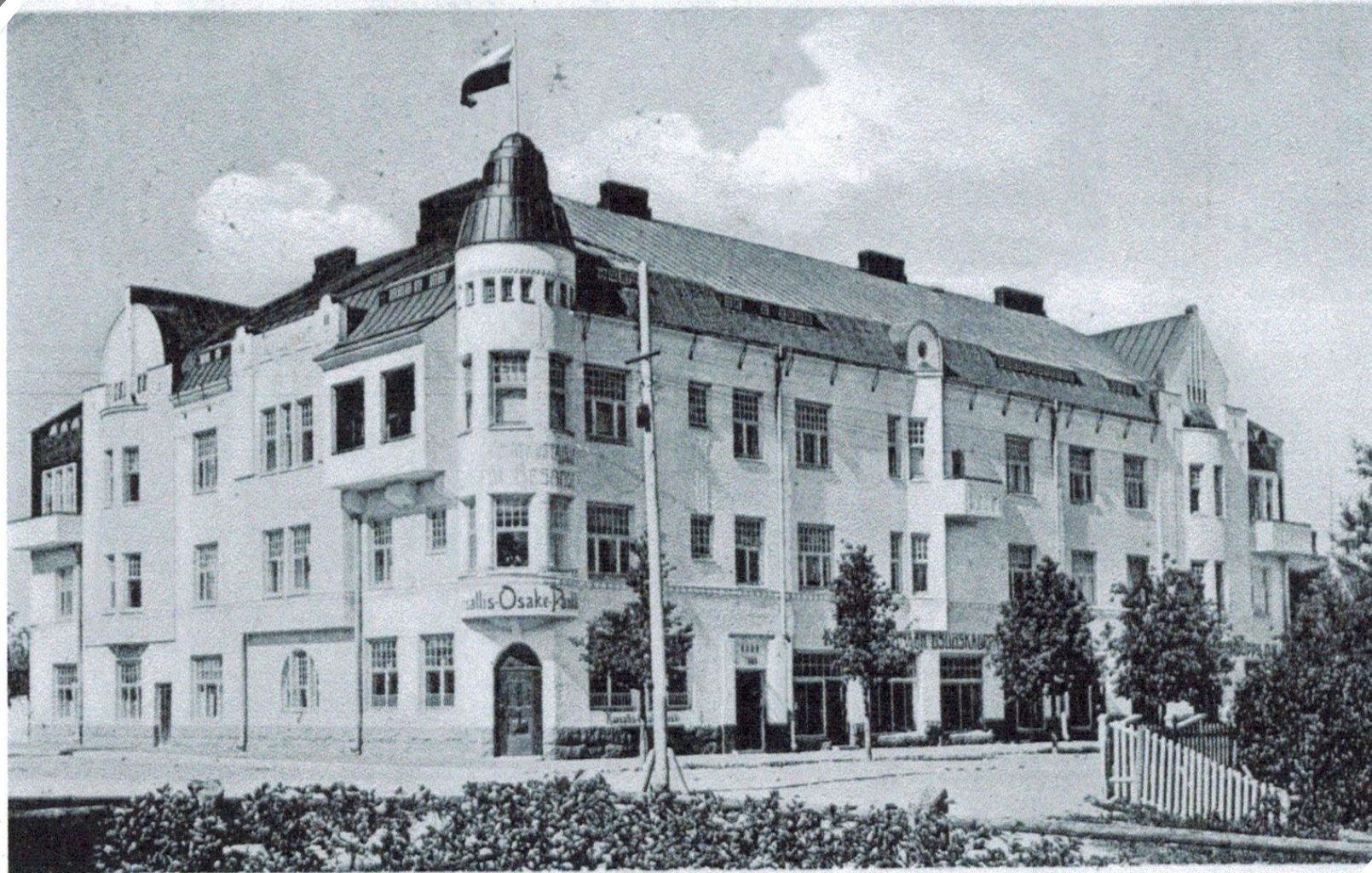
Hotelli tuhoutui tulipalossa vuonna 1893. Paikalla on nykyään Kokkolinna.

1908

KOKKOLINNA 1908

Jugendtalo on
rakennettu vuonna 1908
Suunnittelijoina olivat
K.Taipale ja
K.A.Himanka.

Kaupungin ensimmäinen
kerrostalo ja
ensimmäinen talo jossa
vesijohto.

„Kokkolinna“. 1909

1860-luku

Näkymä Isokadulle
Tupakkatehdas oikealla
Myöh. KPO:n liikekiinteistö

*Iso- ja Tehtaankadun
kulmassa toimi Kokkolan
ensimmäinen ja
pitkäikäisin tupakkatehdas*

Tehtaan perustajiin ja omistajiin
kuuluivat mm. Anders Roos,
Joakim Kyntzell, Rahmin
veljekset, Riskat ja Lithenit

*Tehdas rakennettiin vuonna 1763
ja Tehtaankatu sai nimensä
tupakkatehtaan mukaan.*

*Kuva on otettu vuonna 1900 ennen ruots.yhteislyseon laajennusta .
Huomioi kulmassa olevaa vesipostia.*

Näkymä Isokadulle 1920-luvulla

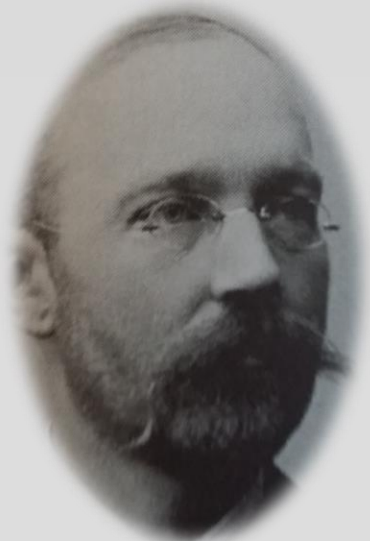

Kuvattu aseman katolta

1895

Isokatu 2 1895

Otto Rodén:in talo
Laivameklari, liikemies,
varakonsuli

Otto Rodén
1860-1908

Talossa toimi myöhemmin Kansallis-Osake-Pankki

1920-luku

Isokatu 2

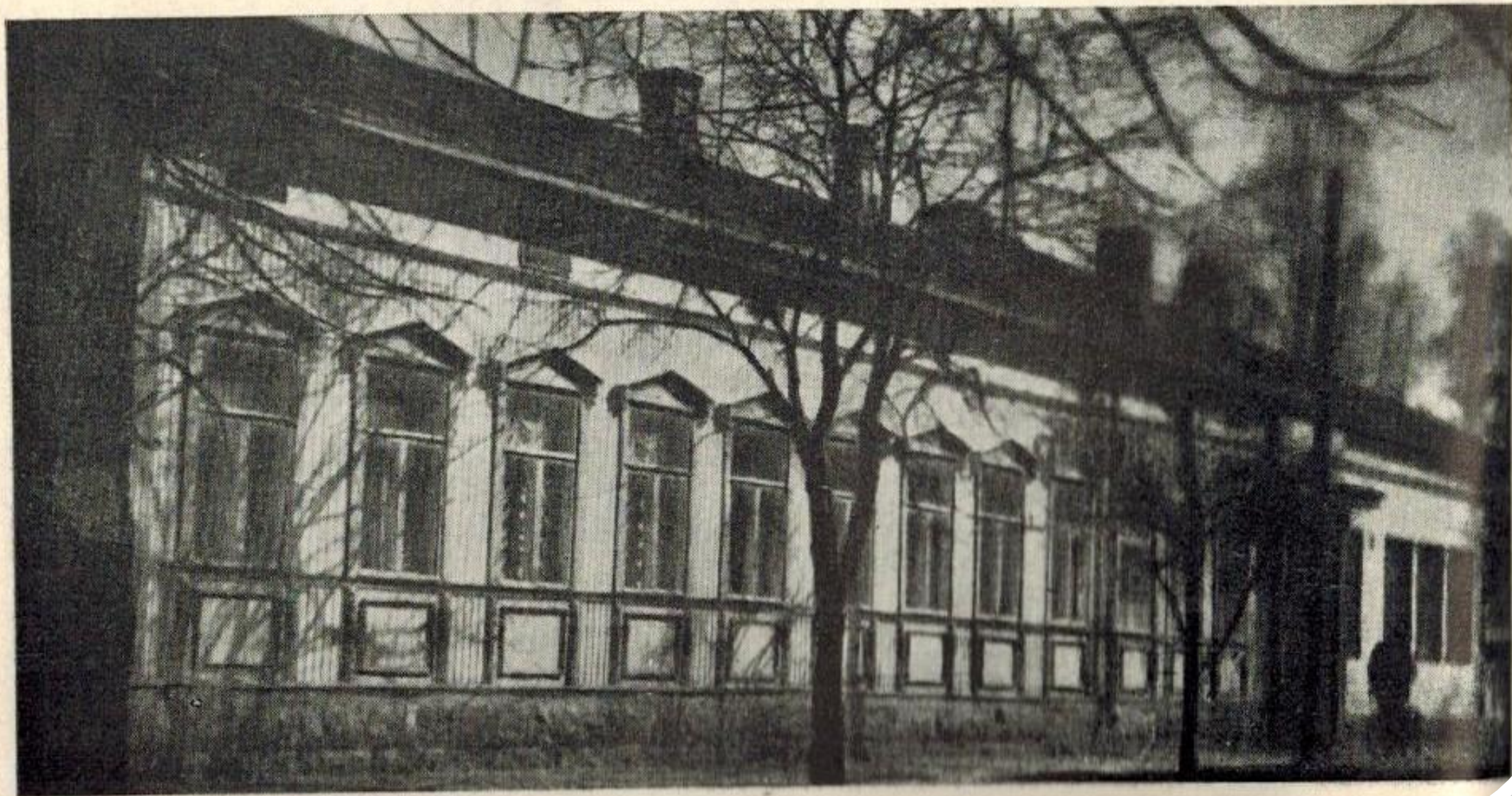
KOP:n kiinteistö
Kokkolinnaa
vastapäätä

*Suunnittelijana
Alvar Åkerman
1914*

Puosa on ent. Rodénin talo

Kansallis-Osake-Pankki Isokatu 2
Kansallis-Osake-Pankki Storgatan 2

1970-luku

Isokatu

Liikekiinteistö
Kokkolinnan vieressä

ent.
Parturiliike Seppälä

Pikalähetys/
OnniTarvainen

Wilhelmiina

1906

Isokatu 4

Nyk. KPO/Rosso

Rakennettu tupakkatehtaan
paikalle

Gamlakarleby. Järnvägshotellet.
Kokkola. Rautatienhotelli.

Isokatu

KPO:n liiketalo
Aikaisemmin
tupakkatehtaan
tonttialue
(kts kuva 9)

Joulukauppaa samassa
kulmassa

Isokatu – KPO – Chydenia ostokeskus - Rosso

1905

Ruots. Yhteislyseo (GSSL)

Koulu valmistui
1866 ja tuhoutui
tulipalossa 1990

Nykyään tällä
paikalla on kirjasto

Gamlakarleby Sv. Samskola

1861-1960

Gamlakarleby svenska samlyceum GSSL

Vi Neristassbor r.f. on
dokumentoinut koulun
historia

DOKUMENT OCH
MINNESBILDER

Gamlakarleby svenska samlyceum

Vi Neristassbor r.f.

Piirtänyt: arkkitehti L.J.Lindqvist 1866
Laajennus: C.F. Rosqvist 1888

1970-luku

Vanha lyseo
ennen paloa
1990

Vanha koulu joutui liekkien saaliiksi

Koulukiinteistö vuodelta 1866 sai rappeutua

1930-luku

Isokatu 5

Säästöpankin vanha
talo

1930-luku

Isokatu 5

Säästöpankin
vanha talo

Niemen liiketalon
rakentaminen
Isokatu 7

Keijo Jokinen

1870-luku

Regnvattnet samlades upp i stora såvar

K.H. RENLUNDIN MUSEO
K.H. RENLUNDS MUSEUM

KHRM

1802

Isokatu 8 - Gustaf Libeckin talo Kyntzellin ja Boehmin talojen välissä

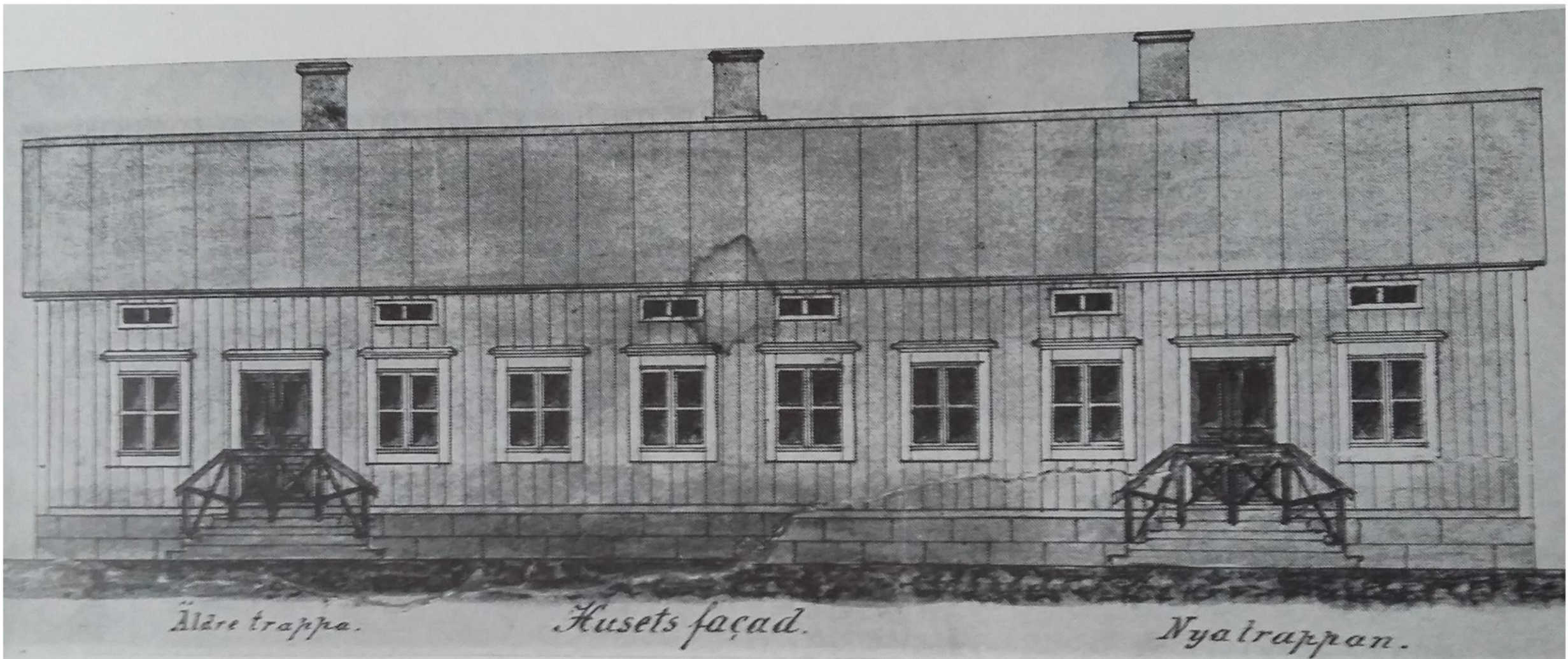

Bild 20. Libeckska gårdens fasad mot Storgatan.

Rakennusvaiheet: 1760 / 1786 / 1802

1919

Isokatu 8

Maxim liiketalo

Rakennettu vuonna
1919/Alvar Åkerman
*Tontilla oli ennen
Gustaf Libeckin/
Herrmanssonin talo*

Lars-Eric Thylin / 2020

Elokuvateatteri Maxim Isokatu 8 — Biografteater Maxim Storgatan 8

MAXIM

Lördag kl. 6.
Söndag kl. 4.

I sjunde himmeln.

«En betagande vacker berättelse» av
Austin Strang.
Janet Gaynor — Charles Farrell.

Extra film: Lördag, söndag och
måndag.

Olympiska spelen 1928.

Siata serien.
Barnförbjuden.

1928

Ture Kurtén oli omistajana

Isokadun näkymä rautatieasemalle

Rautatieasema taustalla

Vasemmalla:

Libeckin talo

Boehmin talo

Oikealla:

Niemen liiketalo

Vesiposti näkyy Tehtaan-
kadun kulmassa yhteislyseon
edessä.

Kokkolinna taaempana

Kokkola—Gemeinlichkeit
Isokatu—Strasse

1829

Boehmin talo Isokatu 6

Taloa rakensi kauppias Axel Bäckelman vuonna 1829

Talo siirtyi tyttärentyttä Charlotta ja miehensä, kauppias Alexander Boehmin omistukseen 1839 ja oli heidän hallussa vielä pitkälle 1900-luvulle.

Olivia Kyntzellin yksityinen ruotsinkielinen tyttöjen koulu "fruntimmersskola" toimi Boehmin talossa vuosina 1859-1885.

Purettiin 1980 Osuuspankin uudisrakennuksen tieltä.

1829

Boehmin talo Isokatu 6

Pihapuoli jossa oli
aidattu maustepiha

Alexander ja Charlotta
(Kyntzell) Boehm
(1802-1890/1814-1908)

71. Rådman Boehms hus från gårdssidan. Till höger »kryddgården», som omgavs av e

Boehmin talo
Isokatu 6
Purettu 1980

Tärkeä osa kaupungin historiasta on poistunut..

Kuva: Leo Torppa

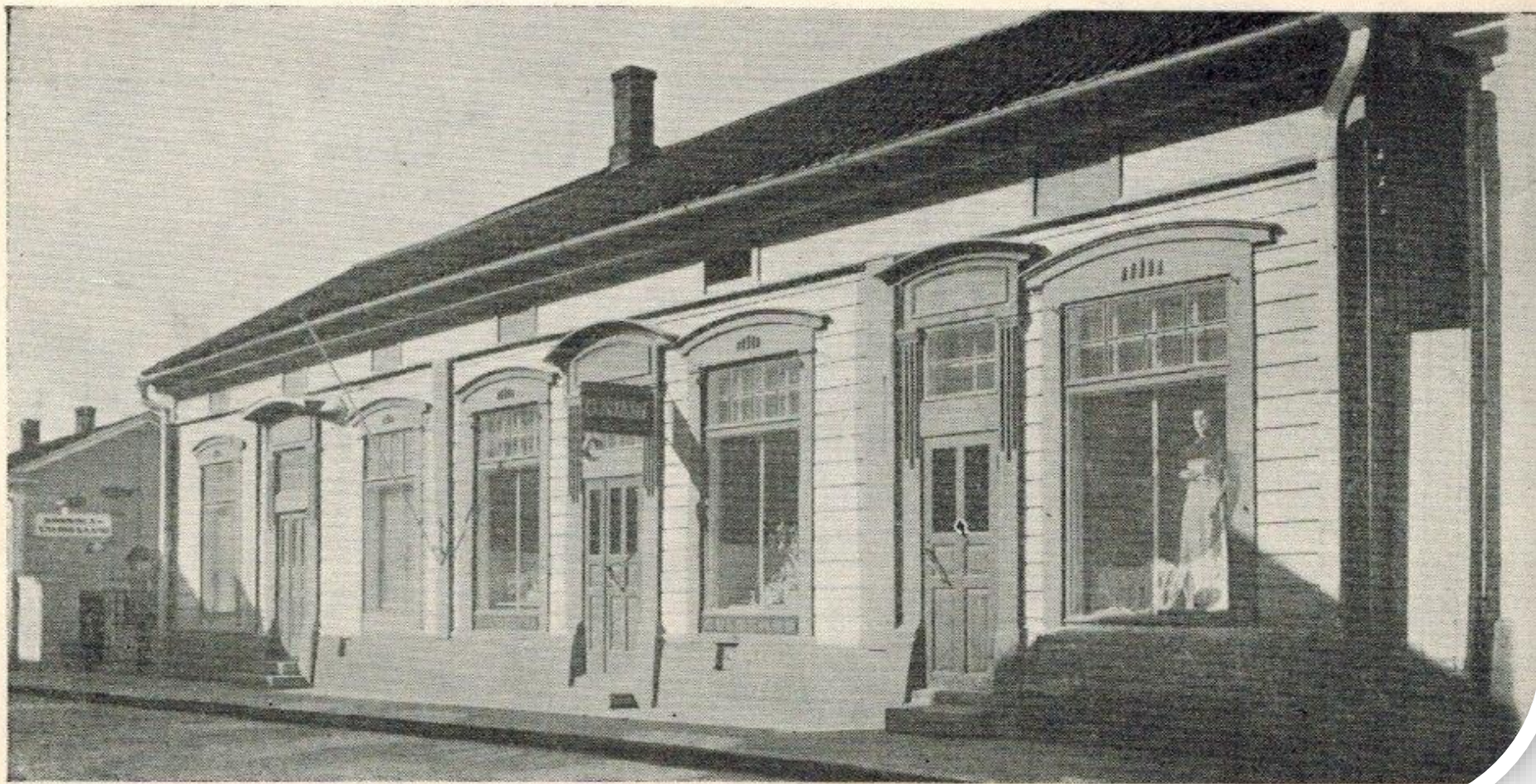
Isokatu 7

Niemen liiketalo

Oskar Niemi

Kultaseppä O. Niemen liiketalo Isokatu 7
Guldmed O. Niemis affärshus Storgatan 7

Isokatu 7

Niemen
liiketalo

Ravintola
Kilta

Isokatu 7

Niemen liiketalo

Vanha ja uusi osa

2000-luku

Isokatu 7

Niemen liiketalo

Purettiin
uudisrakennuksen tieltä
pitkän valitusprosessin
jälkeen

Isokatu "Kauppakatu"

Kaupungin pien- ja
erikoisliikkeet vetivät
väkeä Isokadulle

Kemikaliot, Laukut

Käsityöt

Kirjat & Paperit

Kenkiä - Vaatteita

Apteekki, Bio

Kelloseppä, Parturi

Musiikki ja radio

Pankki. y.m

1927

Näkymä Isokadulta Raatihuoneentorille

Isokatu

Kyntzellin talo oikealla

Roosin talo
vasemmalla

Axelqvistin kirjakauppa

Näkymä Isokadulta Raatihuoneentorille

Isokatu

Keski-Pohjanmaan
Osuuskauppa

Kokkolan
Paperikauppa

Isokatu

Kyntzellin talo
vasemmalla

Niemen liiketalo ja
Keski-Pohjanmaan
Osuuskauppa
oikealla

1813

Isokatu 9
1813

Roosin talo
Anders Roos d.y.

Niemen liiketalo
Jäätelöbaari

• Nordiska Föreningsbanken verkade länge i Rooska gården på Storgatan. ELKA.

1801

ISOKATU 10

Anders Kyntzellin
talo 1801
Kolmas kerros
rakennettiin 1810

Forsénin talo (vas.)
1839

1801

Kyntzellin talo

Kyntzellin talon sisäpiha
Eteiskuisti rakennettiin 1890

1862

Isokatu 11

Eglé Amalia Björkmanin
talo

Rakennettu 1862,
2 vuotta vuoden 1860
suurpalon jälkeen.

Kanta-apteekki

Nykyinen "Ermon" talo.

Apteekkaripari Yrjö Roos "Kanta-apteekki"

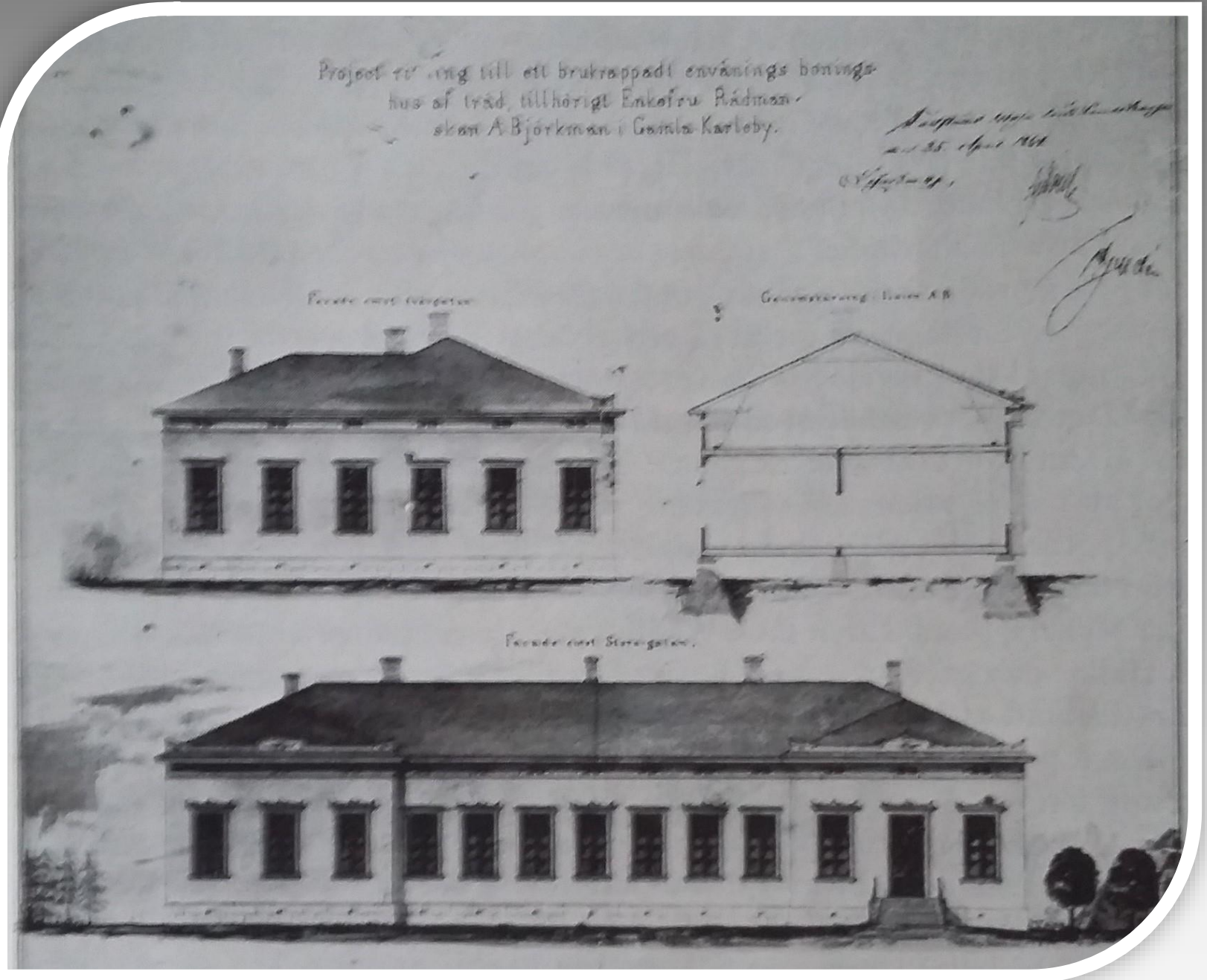

Isokatu 11

Björkmanin talo
1862

Eglé Amalia Björkman

1970-luku

Isokatu 11 - Pitkäsillankatu

Keskustan viimeinen rautakauppa
(Entinen Björkman)

1862

ISOKATU 12

G.A. Öllerin liiketalo
rakennettu 1862

Nykyinen toinen kerros
rakennettiin vuonna 1943.

Vuosina 1869-1931 taloa
omisti Kauppias Alexander
Finnilä ja vuodesta 1935
kauppias Rickard Prest.

Kuvan ajankohtana 1925
kiinteistössä toimi
Granholm & Koll.
(Tänään Prestin kiinteistö)

Storagatan, Jsokatu
Gamlakarleby Kokkola

Jan Forsénin
talo (1839)

Anders
Kyntzellin talo
(1801)

Gustaf Libeckin talo
Kyntzellin ja Boehmin
talojen välissä

Roosin talo
Anders Roos d.y.
(1813)

NORDISKA AKTIEBANKEN
POHJOISMAIDEN OSAKEPANKKI

1839

Isokatu 10

Kauppakomppanian myymälä

Edvin Franzén aloitti
tukkumyynnin talossa
vuonna 1919 ja rakensi
nykyisen liiketalon 1950-
luvulla

"Pormestarintalo"

Kauppias ja raatimies
Jan Forsén rakensi talon
vuonna 1839

1839

Isokatu 10

Kauppakomppania

Kauppaneuvos Edvin
Franzénin tukkumyynti

Pitkäsillankatu 37/Isokatu 10
Piharakennuksessa aloitettiin vaatteiden
teollinen valmisrus vuonna 1933

Isokatu 13

Tunnettu vaatetus- ja kangaskauppa sekä kaupunki- että maaseutuväelle

Ab. Elis Åström

Gamla Karleby – Tel. 1296 – Storgatan 13

Ortens bäst försedda
TYG- & EKIPERINGSAFFÄR

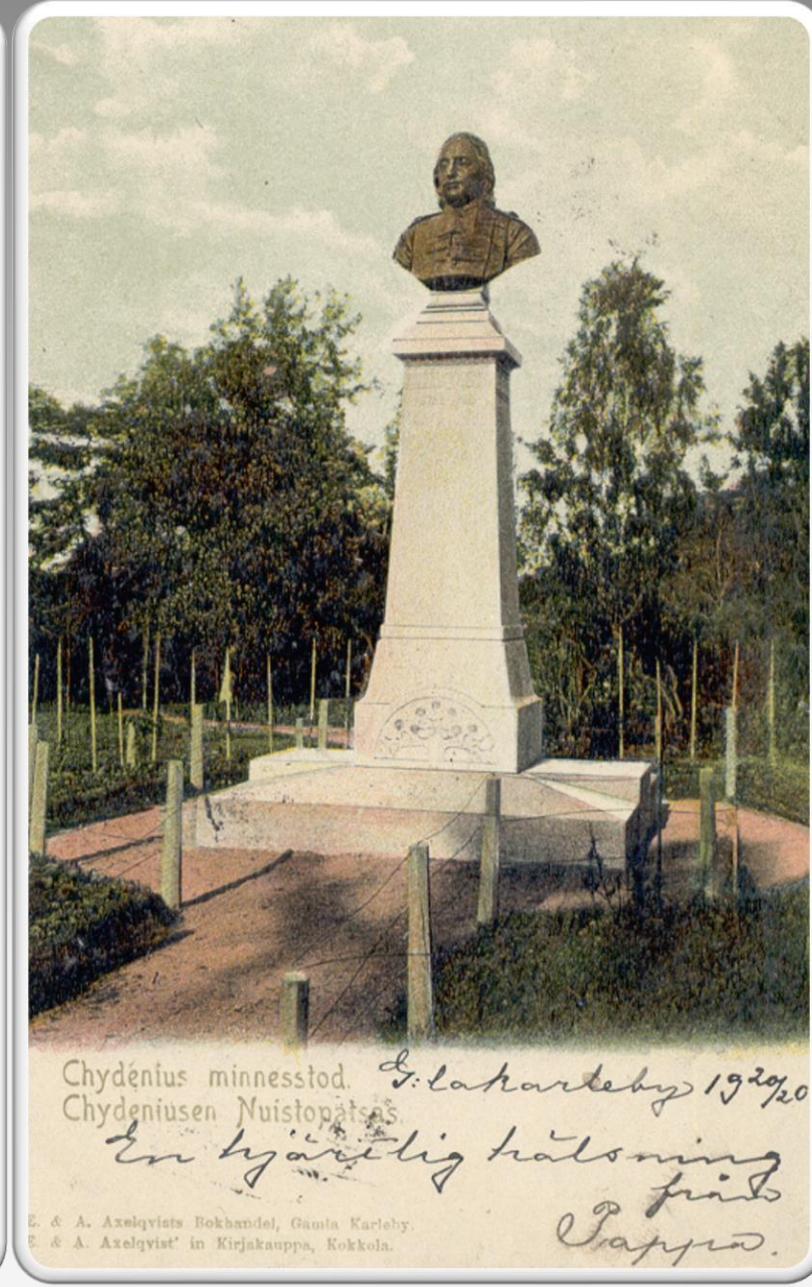
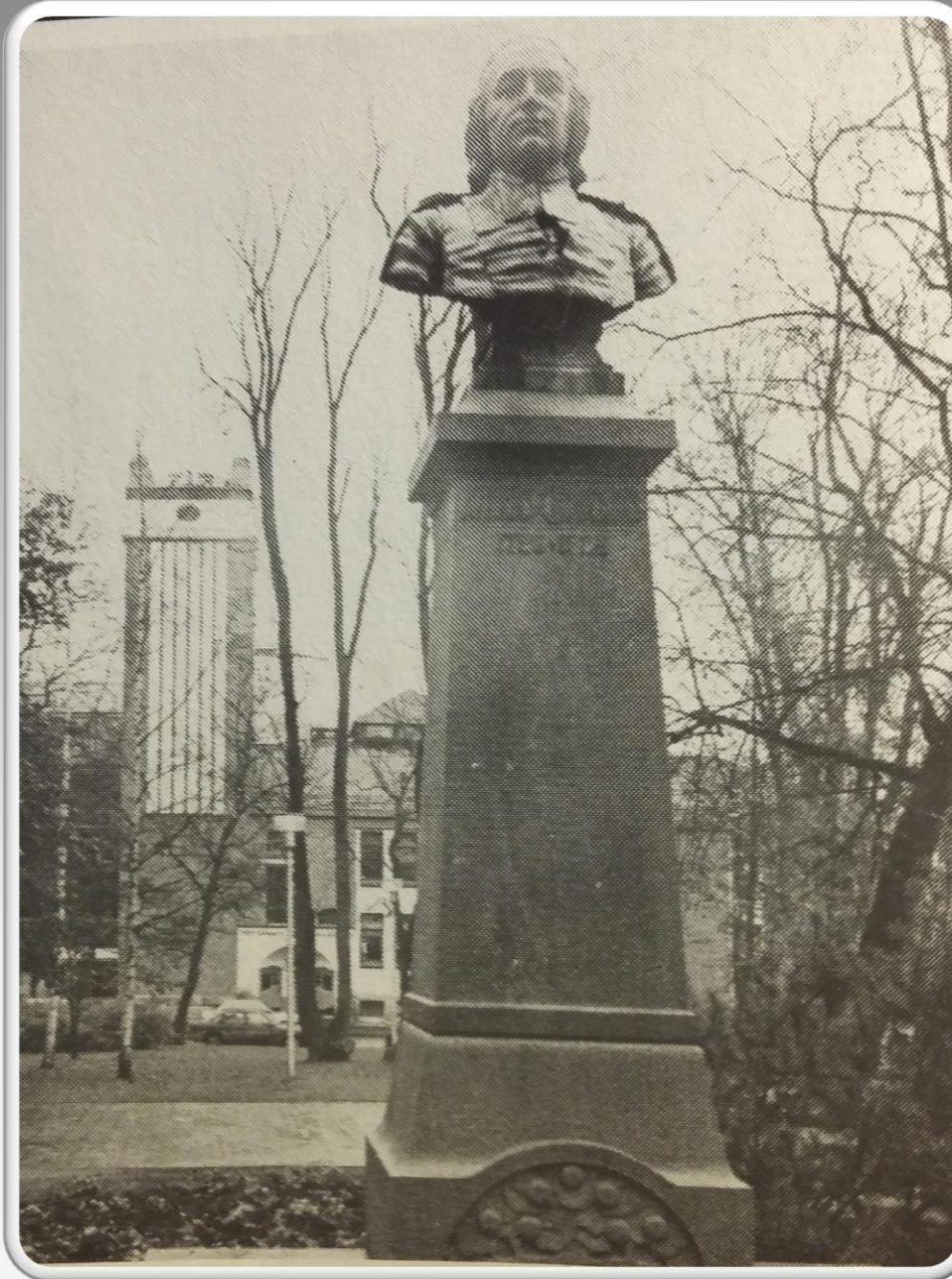
Chydeniuksen puisto (1903) Uusi tai Itä puisto (1860)

Chydenius puiston tontti testamenttasivat Kyntzellin neidit, ehtona että tontille perustettaisiin puisto.

Valter Runebergin suunnittelema patsas kirkkoherra Anders Chydeniuksesta vihittiin vuonna 1903 ja se sijaitsee keskellä puistoa.

Puisto on Prestin ja Slotten liiketalojen välissä

Taloja hillityssä tasapainossa..

Kauppatori Raatihuoneentori Mannerheiminaukio

Vapauspatsas 1920

Kauppatori muuttaa Suntin
pohjoispuolelle vuonna 1936

Vanha kauppatori saa nimeksi
Mannerheiminaukio vuonna
1942

Alfred Björklundin
rautakauppa ja tukkukauppa
vasemmalla

Kauppatorin Apteekki

Jean Kyntzellin talo oikealla
(myöh. Gamlakarleby Handels
Ab ja Slotten liiketalo)

1839

Raatihuone

Raatihuone

*Suunnittelija
Carl Engel
1839-1842*

Rådhuset
Gamlakarleby

Raatihuone
Kokkola

Rakennettu 1839-1842
Arkkitehti Carl Engel

Anders Roos dy ja Anders Donner sekä Matts Hongell osallistuivat
merkittävillä työpanoksilla

Isokatu 15 - Torikatu

Alfr. Björklundin
liiketalo jossa tukku- ja
lyhyttavarakauppa

Talo paloi 1955

Kuva: Peter Slotte

Alfr. Björklund - Mannerheiminaukio

Alfr. Björklundin Rautakauppa

Kiinteistö paloi
1970-luvulla

Henkilöstö ja kassa

Alfr.Björklund – Iso- ja Torikadun kulmassa

Vanha kauppatori
Raatihuoneentori
Mannerheiminaukio

Alfr.Björklundin
tukkukauppa

Torikauppaa vanhalla
kauppatorilla

Isokatu 14

Gamlakarleby Handels Ab
M.A.Slotte osti kiinteistön ja rakensi
tontille liiketalon vuonna 1939.
Taloa omisti alun perin Jean(Johan)
Kyntzell, (-1812) myöhemmin hänen
poikansa Johan Fredrik. (-1832)

Alfr.Björklundin liiketalo jossa tukku-
ja lyhyttavarakauppa
Talo paloi 1960-luvulla

Isokatu 15

*Frös'ens
Talo*

Gamlakarleby
Kokkola v. 1903.

1903

1930

Kauppatori Raatihuoneentori

Tori muutti Suntin
toiselle puolelle
1936

6. Kauppatori, Kokkola

Salutorget, Gamlakarleby

Ravintola Furu

(Mannerheiminaukio)

Apteekki sijaitsi
talon
kulmahuoneistossa

1810

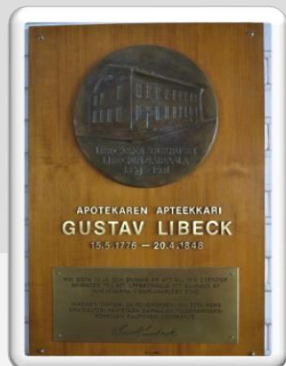
Kaupungin toinen kivitalo

Libeckin köyhien sairaala

(Mannerheiminaukio)

Sairaala sijaitsi yläkerroksessa
(1853)

Taloa rakensi Anders Roos /
Robert Riska (vävy) joka myi
apteekkari Gustaf Libeck:ille
Ennen kuolemaansa vuonna
1848 hän testamenttasi suurin
osa omaisuudestaan sairaala-
rahaston perustamiseksi.

Libeckin sairaala- Vanha kauppatori

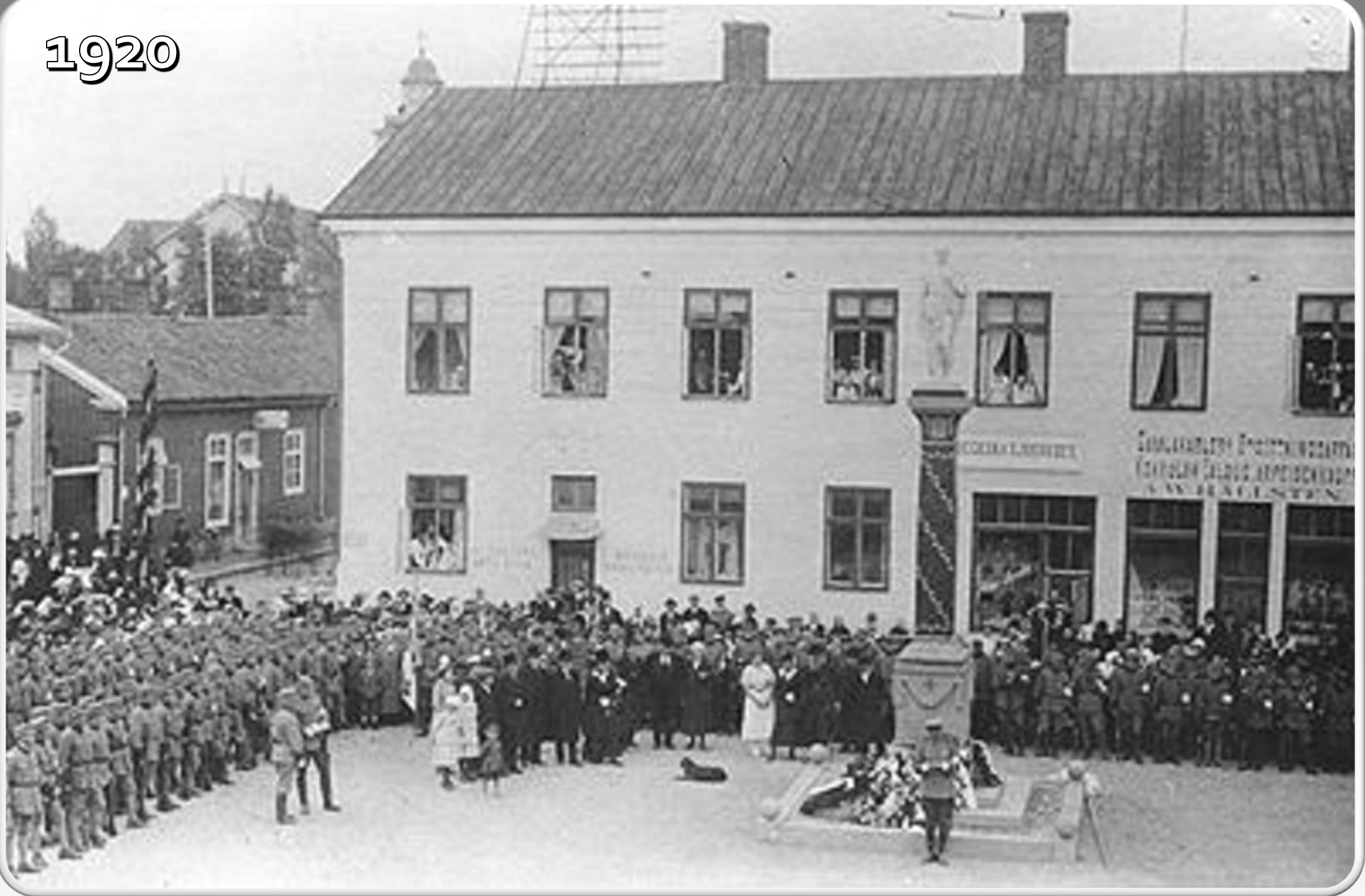

Libeckin talo 1930
Vanha kauppatori
Raatihuoneen tori

Kuva: P.Franzés arkiv

1920

Vapauspatsaan paljastamistilaisuus 1920 (J. Munsterhjelm)

Ab Granholm Oy

Uno Granholm

1960-luku

"Slotten kulma"

Rakentanut

M.A.Slotte

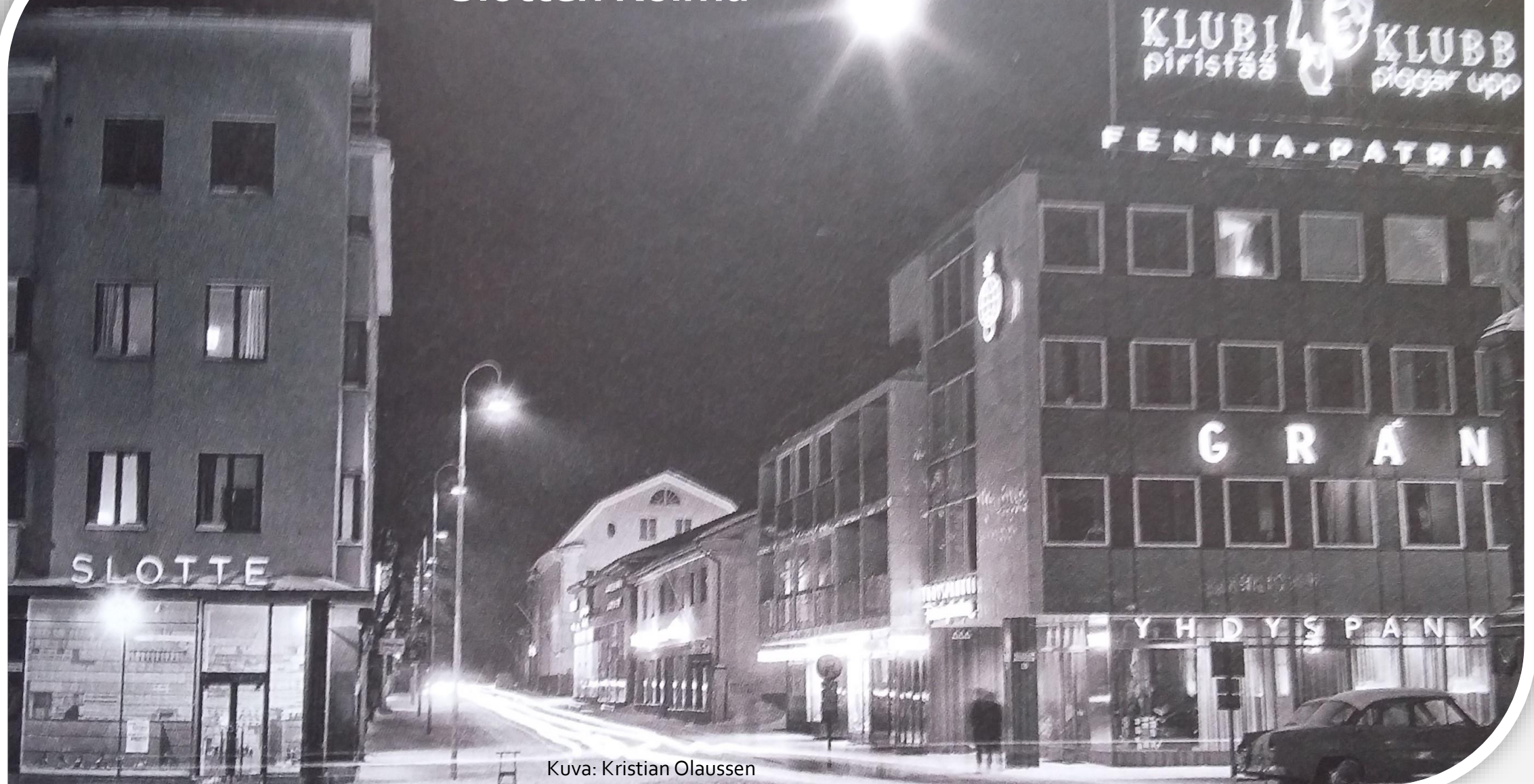
1939-1940

Suunnittelija

K.J. Ahlskog

"Slotten Kulma"

Kuva: Kristian Olausson

E. A. Renlundin liiketalo Isokatu 20
E. A. Renlunds affärshus Storgatan 20

ISOKATU 20

Renlundin liiketalo

HOP oikealla
Raatihuone ja Seurahuone
taustalla

Forss-Market Renlundin kiinteistössä
(Kuvattu Öb:n konttorista)

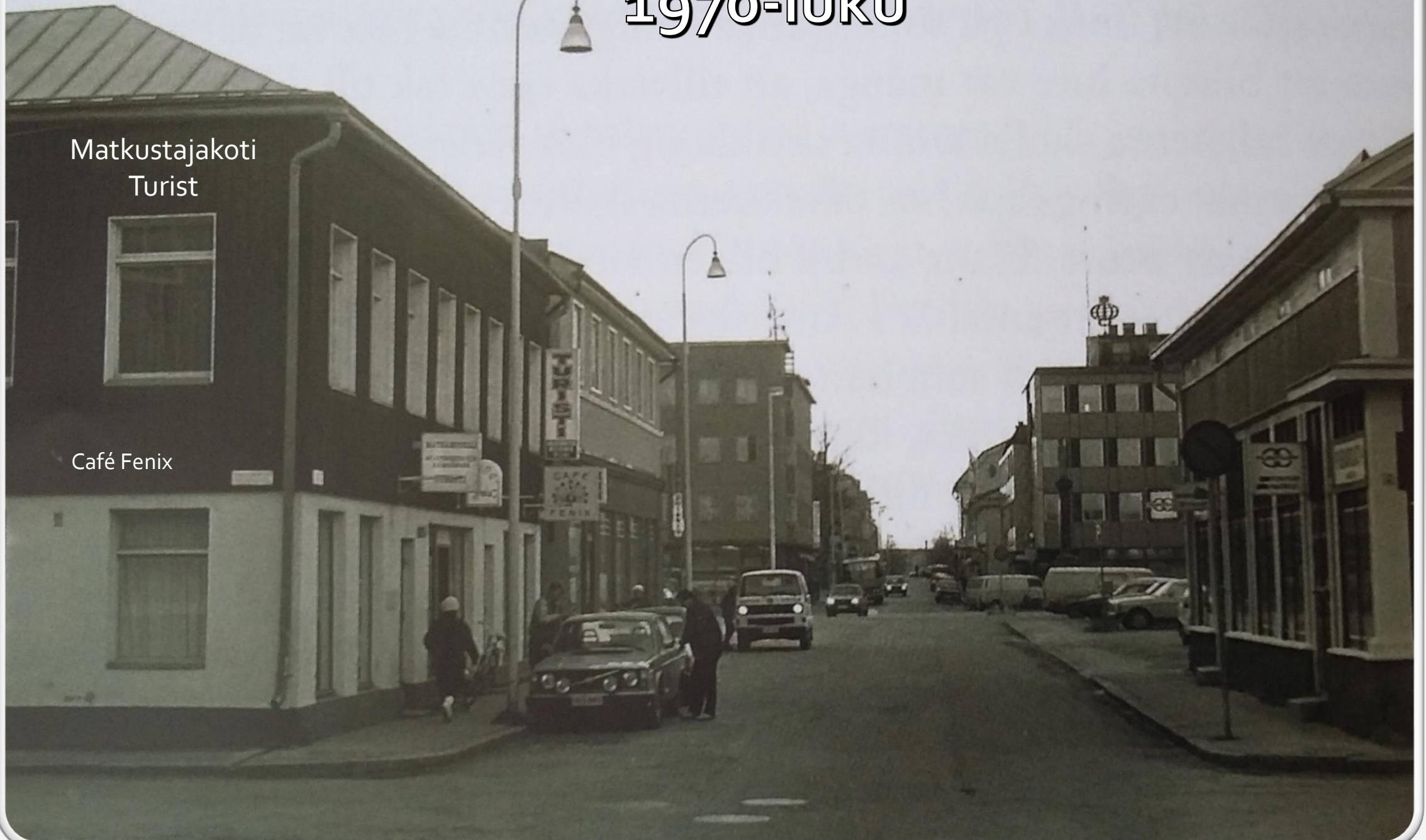

Isokatu 22

1970-luku

Matkustajakoti
Turist

Café Fenix

Isokatu 21

- Tekno

Verner Högbacka

Torsten "Totti" Krokfors
pyöräkorjaamo

1920-luku
Isokatu 25

NYKYÄÄN
ENTISÖITY TALO
SIJAITSEE ISO- JA
PORMESTARIN-
KATUJEN
KULMASSA

2020

1831

Isokatu 28

Skogmanin talo

Rakennettu 1831

Skogmanin Lasi

Hjalmar Skogman

1907

ISOKATU 29
(ent. Café "Mercurius")

Jacob Donner rakennutti talon ja harjoitti siinä kauppaa rakennuksen katukerroksessa.

Central suunnitteli Alvar Åkerman vuonna 1907

Elokuvaosa "Central" ja päärakennuksen puuosa paloi vuonna 1919.

"Mercurius"-yhdistys jälleenrakensi päärakennuksen ja jatkoi kahvila-toimintaansa yläkerroksessa.

Lähde: Tapio Kaunisto

Muita omistajia:
1911 – Israel Wiik
1914 – Hugo Ahlbäck
1918 – Fridi Hauki

Jacob Donnerin talo - "Mercurius" + Central

Alvar Åkerman suunnitteli Central vuonna 1907 satamakapteenille Gustaf Strömbäck.

Isokatu 32 Hongellin talo

Merikapteeni Gustav Hongell
kuoli matkallaan Indokiinaan
ja vaimo Alma auttoi saamaan
Melusine-laivan onnellisesti
Englannin kautta
kotisatamaansa Vaasaan.

Gustav ja Alma Hongellin talo

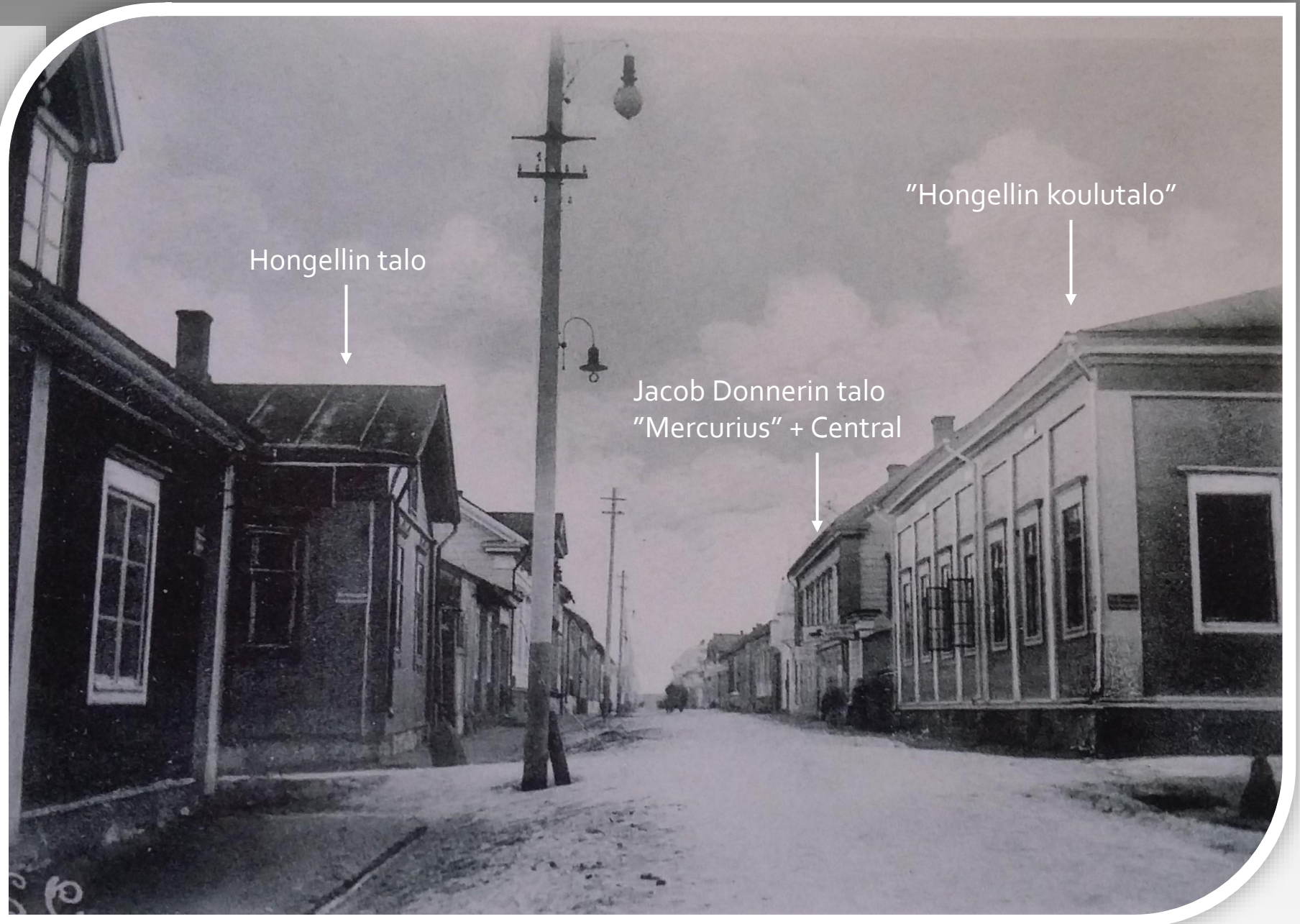
Gustav (1836-1895) ja
Alma Hongell (1849-1935)

1846

Isokatu -
Pakkahuoneenkatu 5

Köyhien pienten lasten
koulu

Rakensivat
Anders Donner ja
Matts Hongell
(1846)

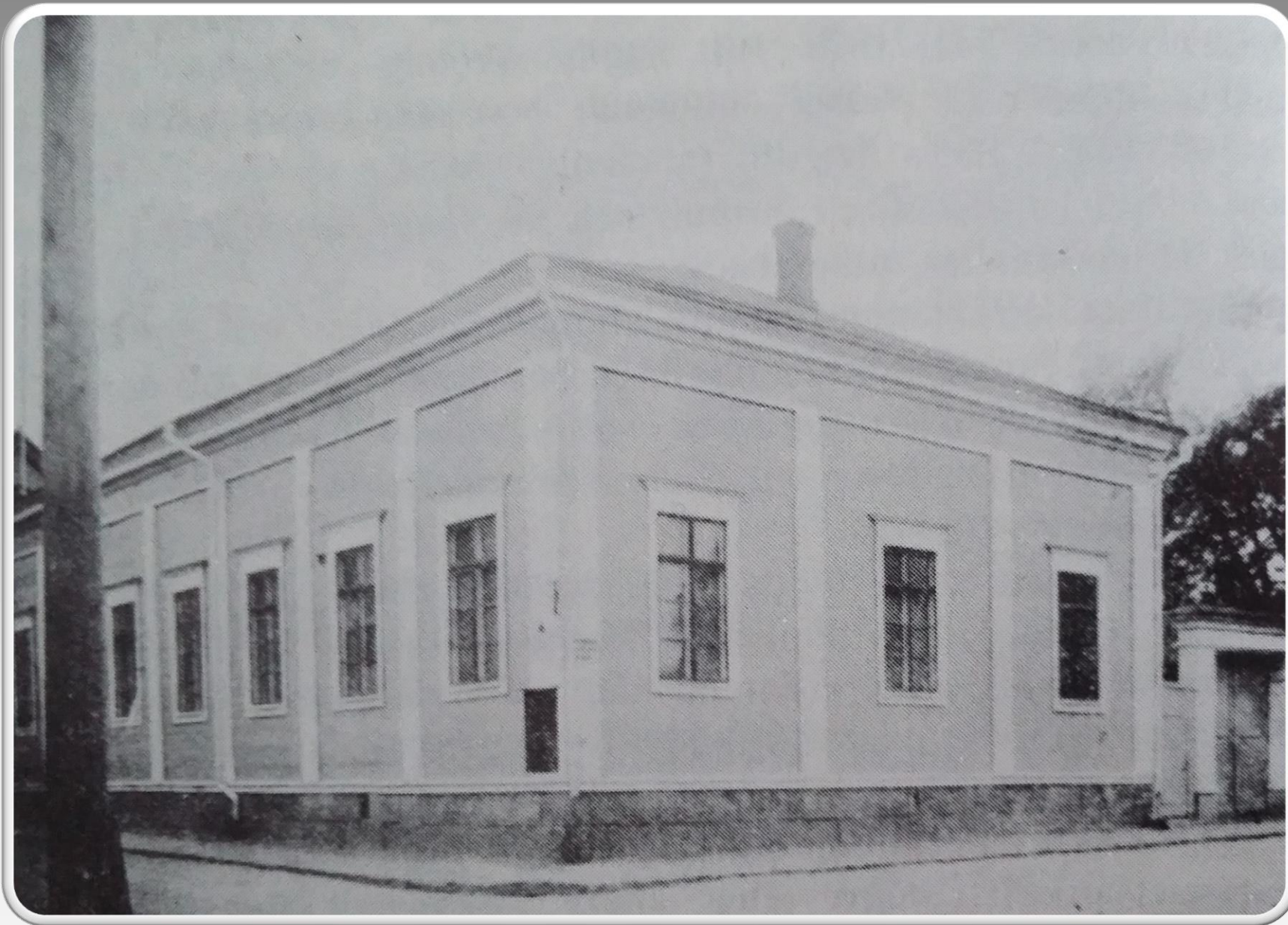

1839

Suomen ensimmäinen kansakoulu Kokkolassa

Vuonna 1839 perustivat ja ylläpitivät kauppaneuvos Anders Donner ja kauppias Matts Hongell pienten lasten opetusta. He rakensivat vuonna 1846 oman koulutalon 80 lapselle. Opetettiin uskontoa, laskuoppia, maantiedettä ja luontooppia ja lapsille tarjottiin ruokailua.

*Lähde: Renlunds skola 120 år
(doktor Sylvi Möller)*

Hongellin koulutalo Iso- ja Pakkahuoneen kulmassa

Yksityinen pientenlasten koulu

Anders Donner
ja Matts Hongell
rakensivat ja
ylläpitivät koulua

1740-luku

Isokatu 34

Rahmin talo

Yksi vanhimpia säilyneitä
porvaristaloja

Taloa rakennutti laivanvarustaja
Johan Rahm 1740-luvulla.

(Mainitaan v. 1753).

Lisärakennus vuonna 1783

Toiseksi vanhin poika Erik lunasti
talon isänsä kuoltua.

Seuraava omistaja oli Erikin
lapsenlapsi Maria (Rahm) ja
rovasti Abraham Chydenius.

Sen jälkeen talo siirtyi heidän tyttärelle Augusta (Chydenius) ja Axel Olssonille jolla oli parturitoimintansa rakennuksessa. Heidän tyttärensä Hilma, naimisissa parturi Anton Blomstrandin kanssa lunastivat talon myöhemmin. (Lähteet: Krister Korpela 1956, Annikki Wiirilinna 1980, Kristina Ahmas 1992)

Rahmin talo
(1753)

Gamlakarleby Storgatan

Kokkola Isokatu

Isokatu 33

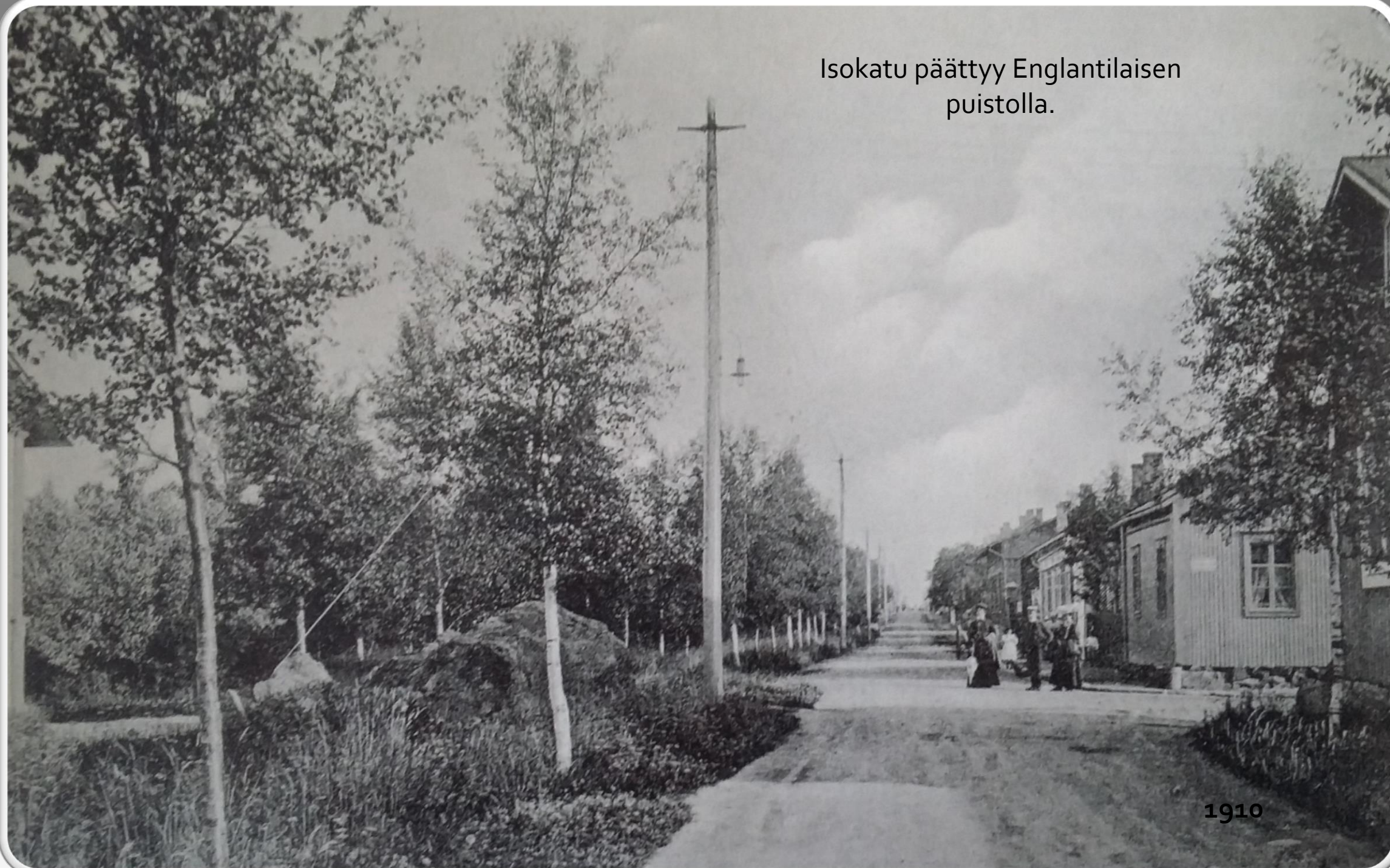
Isokatu 34

Keskipohjanmaan
Kirjapaino
1924-1942

Rahmsin talo
Parturi
Anton Blomstrand

Isokatu päätty Englantilaisen
puistolla.

1910

1895

Englantilainen puisto (1895)

Puisto perustettiin entisen tervatorin paikalle. Tervan suuren syttymisvaaran ja maan kohoamisen takia jouduttiin siirtämään satamatoiminnot Halkokarille.

Puisto sai nimekseen Englantilainen puisto, koska siellä säilytettiin englannin kuninkaalliselta laivastolta vallattu barkassi.

Puistossa on myös Ernst V. Knapesta tehty veistos ja patsas.

Rantakatu päättyy
Englantilaiseen Puistoon

Englantilainen Puisto

Ernst V Knape 1873-1929
Lääkäri ja kirjailija

Englantilainen Puisto

2020

Kaupungin
perustaja
Kuningas
Kustaa II Aadolf
saa oman
400-vuotis
patsaansa

Puupatsas on veistetty
moottorisahalla ja veistäjä
Ulla Haglundin tekemä

7.9.2020

1700-1800

Porvarit jotka rakennuttivat Isokatua

Moni
kaupungin
Kauppiaas on
rakentanut,
asunut ja
toiminut
Isokadulla

*Porvarinoikeus
kirjamerkki*

Otto Rodén
Isokatu 2

Alexander &
Charlotta Boehm
Isokatu 6

Anders Kyntzell
Isokatu 10

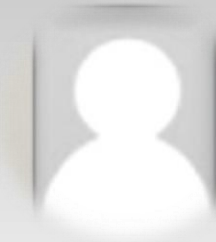
Anders Roos d.y.
Isokatu 9

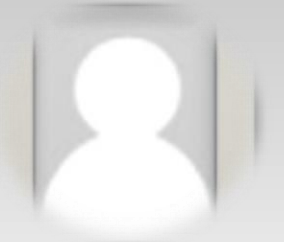
Johan (Jan) Forsén
Isokatu 10

Eglé Björkman
Isokatu 11

Jacob Donner
Isokatu 29

Johan Rahm
Isokatu 34

Axel Böckelman
Isokatu 6

Gustaf Libeck
Isokatu 8

"Rautatiellä mukavasti suoraan Isokadulle"

1885-2020

*KIITOS että
vaelsit
kanssamme
Muistojen
maailmassa*

Lähdeviite

Yritteliästä Väkeä, Leo Torppa, Keijo Jokinen, Eero Huima, Toivo Sandkvist, Annikki Wiirilinna, Kristina Ahmas, Vi Neristassbor, Kokkolan kaupungin historia I-IV, Museokuvat, Postikortit, Kokkola.fi, y.m.

Kuvamatka sarjassa "Kadut Kertovat"